

(adó)Mentőöv

Szereted, ha az adóügy sima ügy?

www.sinkatax.hu

Hírlevél 2011. /01.

2011. január 06.

(adó)Mentőöv

Személyi jövedelemadó 2011.

Kifizetői feladatok

Adó, adóalap, adóteher

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényt (SZJA-tv.) módosító 2010. évi CXXIII. törvény kihirdetésére 2010. november 19-én, a Magyar Közlöny 177. számában került sor.

A módosításnak köszönhetően számos változás történt az adózásban. Így – címszavakban - az alábbi területeket érinti a jogszabály módosítása:

- adótábla helyett egykulcsos adó
- változott az adómentes és a bevételnek nem minősülő tételek köre
- az összevont adóalap megállapítása
- családi kedvezmény, adójóváírás, az összeont adó alapját csökkentő kedvezmények
- külön adózó jövedelmek
- rendelkezés az adóról és adónyilatkozat
- egyéni vállalkozók, mezőgazdasági őstermelők számára fontos változások
- az evásokat érintő változások
- egyéb változások

Az SZJA-törvény egyik markáns változása az adó mértékének csökkenése, illetve az egykulcsos adó bevezetése. Az adó mértéke egységesen – akár az összevont adóalapba, akár a külön adózó

jövedelmek körébe tartozik a jövedelem - 16 százalék, de ez – mint az alábbiakban látni fogjuk - ettől eltérő adóterhelést jelent, annak függvényében, hogy az adó alapját miként kell megállapítani.

Etekintetben fontos, hogy az adóalap-kiegészítés intézménye - a köznyelvben „szuperbruttóként” ismert adóalap-növelő összeg - 2011-ben még nem szűnik meg.

A 2011-től hatályos SZJA-törvény ezzel kapcsolatban arról rendelkezik, hogy az adóalap-növelő összeg:

- a 2012. évben az adóalap-kiegészítés 50 százaléka;
- a 2012. évet követően nulla (azaz a tervek szerint megszűnik). .

Nézzük, mit is értünk **adóalapon!**

Az összevont adóalapba tartozó jövedelmek, azaz

- az önálló tevékenységből származó jövedelmek,
- a nem önálló tevékenységből származó jövedelmek,
- az egyéb jövedelmek,
- az átalányban megállapított jövedelmek

esetében az adóalap-kiegészítést - a felbruttósítást - a jövedelem 1,27-es szorzóval való növelése jelenti. Ekkor a 16 százalékos adókulcs ellenére az adóterhelés – kedvezmények figyelembevétele nélkül - 20,32 százalék.

Továbbra is érvényben marad az adótörvénynek az az előírása, amely szerint, ha a jövedelem után a magánszemély kötelezett társadalombiztosítási járulék vagy egészségügyi hozzájárulás fizetésére, a megállapított jövedelem 78 százalékát kell jövedelemként figyelembe venni az adóalap-kiegészítés összegének számításakor. Kivéve, ha az említett járulékot a magánszemély elszámolta költségként, illetve azt számára megtérítették, mert akkor a jövedelem 1,27-es szorzóval emelt értéke az adóalap.

Azon jövedelmek, juttatások esetében, ahol az adó a kifizetőt terheli - az egyes meghatározott juttatásnak minősülő juttatások a béren kívüli juttatások, az adótörvény 69.§.-71.§-ai által szabályozott juttatások- , az adó alapja a jövedelem 1,19-es szorzóval növelt értéke.

Ebben az esetben az adóteher a 16 százalékos adókulcs mellett, a jövedelem 19,04 százaléka.

A külön adózó jövedelmeket - mint például az ingó és ingatlan értékesítés vagy a tőkejövedelmek - továbbra sem kell bruttósítani. Az adó alapját az adótörvénynek az egyes jövedelmekre vonatkozó külön szabályai szerint kell megállapítani. Azaz a jövedelemre vetítve az adóteher 16 százalék.

A külön adózó jövedelmek kapcsán fontos előírás az, hogy az adó mértéke 16 százalék akkor is, ha

társas vállalkozás a 2011. évre bejelentkezett az eva hatálya alá, és bevételi nyilvántartás vezetését választja, és osztalék utáni adót kiváltó adó fizetésére kötelezett.

Az **adómentes bevételek** köre jelentős átalakuláson ment keresztül annak köszönhetően, hogy az adóterhet nem viselő járandóság fogalma - az egykulcsos adó miatt értelmét veszítve - megszűnt.

Ezért a korábban e körbe tartozó bevételek többsége - így a nyugdíj, a gyermekgondozási segély - átkerült az adómentes bevételek kategóriájába.

Kivéve a hallgatói munkadíjat, amely adóköteles lett 2011. január 1-től.

Azok a külföldről származó jövedelmek, amelyek a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények alapján a forrásországban adókötelesek és Magyarországon adóterhet nem viselő járandóságként kellett az adóalanynak számolnia velük - így például a Németországban adózott munkabér- 2011-től **nem minősül bevételnek**.

Fentiekén túl bevételnek nem minősülő tétel

- a magánnyugdíjpénztári tagsággal összefüggésben az az összeg, amelyet = tagdíj fizetésére kötött támogatási megállapodás alapján a magánszemély helyett más fizet meg,
= a kedvezményezett részére nem nyugdíj szolgáltatás alapján fizetnek ki,
- a külföldről származó üzleti ajándék és reprezentáció címén kapott juttatás.

Kedvezmények, adójóváírás

A **családi kedvezmény** rendszere nem új az adótörvényekben, bár 1999-ben történt bevezetése óta többször is átalakult.

2011-től a családok támogatásának e módja jelentősen megváltozik.

Eddig adókedvezményként, a fizetendő adóból levonható tételként vehettük figyelembe.

2011-től az **adó alapját** lehet a családi kedvezménnyel csökkenteni.

A családi kedvezmény kedvezményezett eltartottként és jogosultsági hónaponként

a) egy és kettő eltartott esetén 62 500 forint,

b) három és minden további eltartott esetén 206 250 forinttal csökkenti az adóköteles

jövedelmet.

Azaz az adóalap csökkenthető

- egy gyermek esetében: 62.500 Ft-tal
- két gyermek esetében: 125.000 Ft-tal
- három gyermek esetében: 618.750 Ft-tal
- négy gyermek esetében: 825.000 Ft-tal stb.

Adóköteles jövedelem alatt a jövedelem adóalap-kiegészítéssel számított (azaz „szuperbruttósított”) összegét kell tekinteni.

Fentiek azt jelenti számunkra, hogy - például – egy gyermek esetében $(62500 / 1,27=)$ 49.213 Ft összeggel csökken a munkabér, mint adóalap, ennek adóalap-kiegészítéssel növelt összege a 62.500 Ft.

Az adóteher tényleges csökkenése így egy gyermek esetén havi 49.213 Ft-os bruttó bérré eső adóval lehet csökkenteni, az adóalapot kiegészítéssel figyelembe véve összesen 10.000 Ft-ot. $(49.213 * 1,27 * 0,16 = 10.000 \text{ Ft})$ vonhatunk le a fizetendő adóból.

A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult

- aki családi pótlékra jogosult (az SZJA-tv. 29/A.§-ban nevesített kivételek - például vagyonkezelői joggal felruházott gyám - figyelembevételével),
- várandós nő és a vele közös háztartásban élő házastársa,
- családi pótlékra saját jogán jogosult személy,
- rokkantsági járadékban részesülő.

Eltartottnak a kedvezményezett eltartott és az minősül, akit a családok támogatásáról szóló törvény szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vesznek.

Kedvezményezett eltartott

- a) az, akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény szerint családi pótlékot juttatnak (Ide értve azt is, aki azt természetben kapja),
- b) a magzat a várandósság időszakában (fogantatásának 91. napjától megszületéséig),
- c) az, aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- d) a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

Fentiekkel kapcsolatban fontos tudni, hogy családi pótlék összegének megállapításakor lehetőség van azt a gyermeket is figyelembe venni, aki után az magánszemély már nem jogosult a családi pótlékra.

Az összeg megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni, akivel egy háztartásban él és akire tekintettel a szülő, nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult, vagy aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézményben, első egyetemi vagy főiskolai szintű képzésben részt vevő hallgató, aki rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik.

Ezekben az esetekben a gyerekszámba beszámító gyermek tanulói jogviszonyát, valamint az ellátás folyósításának időtartama alatt tanulói jogviszony esetén évente szeptember 30-ig, illetve hallgatói jogviszony esetén évente október 15-ig kell igazolni.

A felsőoktatási tanulmányokat folytatók közül csak az első egyetemi, vagy főiskolai szintű képzésben részt vevő hallgató számítható be a gyerekszámba. (Első egyetemi szintű alapképzésnek számít az is, ha a hallgató az alapfokozat megszerzését követően - folyamatos képzésben - első mesterképzésben, vagy első egységes osztatlan képzésben vesz részt.)

Ugyancsak beszámít a gyerekszámba az a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermek is, aki családi pótlékra saját jogán jogosult (kivételek: ha a szülővel nem él egy háztartásban), vagy aki fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve ha őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe, és a családi pótlékot igénylő vele rendszeres kapcsolatot tart fenn.

A fentebb részletezetteknek azért van jelentősége, mert az egy kedvezményezett eltartott után járó kedvezmény nagysága az összes eltartott létszámának függvényében alakul. Ha például egy családban egy általános iskolás, egy középiskolás és egy egyetemista gyermek van, akkor az első kettő kedvezményezett eltartottnak minősül, amennyiben utánuk családi pótlékot folyósítanak. A harmadik gyermek ugyanakkor - bár családi adókedvezmény nem vehető igénybe utána - az eltartottak létszámába beleszámít. Az első két gyermek után ezért a három és minden további eltartott esetére előírt adóalap-kedvezmény vehető igénybe, de csak két kedvezményezett eltartottra, azaz kétszer 206.250 Ft-tal csökkenthető az adóköteles jövedelem.

Mindehhez szükséges természetesen, hogy minden további törvényi feltétel fennálljon.

Jogosultsági hónap az a hónap,

- a) amelyre tekintettel a családi pótlékot folyósítják,
- b) amelyre tekintettel a rokkantsági járadékot folyósítják,
- c) amelyben a várandósság orvosi igazolása alapján a jogosultság legalább egy napig fennáll,

kivéve azt a hónapot, amikor a megszületett gyermek után a családi pótlékra való jogosultság megnyílik.

A családi kedvezmény ugyanazon kedvezményezett eltartott után egyszeresen, azonban a jogosulttal közös háztartásban élő házastárssal, élettárssal közösen is érvényesíthető.

A családi kedvezmény megosztása az adóbevallásban, munkáltatói adómegállapításban történik

független attól, hogy az adóelőleg megállapításánál mely jogosultnál történt annak figyelembevétele.

Azaz, ha a családi kedvezményt év közben csak az egyik fél vette igénybe, év végén akkor is lehet dönteni arról, hogy a kedvezményt megosztják.

A családi kedvezményt év közben is lehet érvényesíteni. Ennek feltétele azonban a magánszemély írásbeli nyilatkozata

a) a jogosultságáról, magzat esetében a várandósságról,

b) a családi kedvezmény megosztása esetén a megosztásról,

A nyilatkozaton fel kell tüntetnie – a magzat kivételével – minden eltartott (kedvezményezett eltartott) adóazonosító jelét, ennek hiányában természetes személyazonosító adatait, lakcímét, megosztás esetén a másik fél adóazonosító jelét is.

Az szja törvény 33. § (1) bekezdése szerint a számított adót csökkenti az **adójóváírás**.

Az adójóváírás az adóévben megszerzett bér és az arra tekintettel megállapított adóalap- kiegészítés együttes összegének 16 százaléka, de legfeljebb jogosultsági hónaponként 12 100 forint. (Ez éves szinten maximum 145.200,-Ft levonást jelent e jogcímen.)

Ha a magánszemély összes jövedelme az adóévben meghaladja meg a jogosultsági határt - ez 2011-ben 2 millió 750 ezer forint - akkor az adókedvezmény csökkenő mértékben, de igénybe vehető, ha a magánszemély éves összes jövedelme nem haladja meg a 3 millió 960 ezer forintot.

A csökkentés mértéke a jogosultsági határ feletti éves összes jövedelem 12 százaléka.

Ha a magánszemély éves összes jövedelme az adóévben meghaladja a 3 millió 960 ezer forintot, akkor adójóváírás nem érvényesíthető.

Változatlanul jogosultsági hónapnak az a hónap számít, amelyre a magánszemélyt az adóévben bér illette meg. Az a hónap, amelyben többször vagy több kifizetőtől illette meg bér a magánszemélyt, egy jogosultsági hónapnak számít. Egy adóévben legfeljebb 12 jogosultsági hónap vehető figyelembe.

Továbbra sem jár tehát adójóváírás sem az egyéni és társas vállalkozóknak a részükre kifizetett vállalkozói kivét vagy személyes közreműködői díj után.

Az alábbiakban nézzünk egy példát az adójóváírás jogosultsági határ feletti, csökkentett figyelembevételére!

(Az adójóváírás összegéből a jogosultsági határ feletti összeg 12 százalékát meghaladó részt lehet figyelembe venni kedvezményként.)

A magánszemély éves összes jövedelme	3.400.000,- Ft
Ebből munkabér	1.500.000,- Ft
Jogosultsági határt meghaladó jövedelemrész	650.000,- Ft
A jogosultsági határ feletti jövedelemrész 12 százaléka	78.000,- Ft
Adójóváírás (145.200-78.000)	67.200,- Ft
Havonta érvényesíthető adójóváírás (67.200 /12)	5.600,- Ft

Az **őstermelői adókedvezmény** esetében változatlanul 100.000,-Ft a kedvezmény összege - kiszámításának módja sem változik (a kedvezmény összegének megállapításakor az adóalap-kiegészítéssel növelt jövedelmet kell figyelembe venni) -,de **megszűnik a jövedelemkorlát**. Azaz 2011-től az is élhet e kedvezménnyel, akinek jövedelme meghaladja a 7.620.000,-Ft-ot.

2011-től életbelépő változás az is, hogy az őstermelői igazolvány kiváltásáról és az adatokváltozásáról havonta kell adatot szolgáltatnia az igazolvány kiállítójának.

Az adókedvezmények sorrendje

Korábban a törvény 44§-a szabályozta a kérdést, ez most átkerült a 35§-ba. Ennek alapján, ha a magánszemély több adókedvezményre is jogosult, azokat az adóhatósági közreműködés nélkül benyújtott bevallásban vagy a munkáltatói adómegállapításban az általa megjelölt sorrendben veheti igénybe.

Az adóhatósági közreműködéssel benyújtott egyszerűsített bevallásban a következő sorrendben kell az adókedvezményeket érvényesítettnek tekinteni:

1. lakáscélú hiteltörlesztés áthúzódó kedvezménye,
2. személyi kedvezmény,
3. őstermelői kedvezmény,

Rendelkezés az adóról

Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár magánszemély tagja rendelkezhet az összevont adóalapja adójának az adókedvezmények levonása után fennmaradó részéből:

a) az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár(ak)ba az adóévben az általa a tagi jogviszonyára tekintettel befizetett összeg, valamint az egyéni számláján jóváírt, e törvény szerint az adóévben megszerzett egyéb jövedelmének minősülő összeg együttes értékének 20 százaléka, de legfeljebb az adóévben 100 ezer forint

b) az önkéntes kölcsönös egészségpénztár(ak)ba és önszegélyező pénztár(ak)ba az adóévben az általa tagi jogviszonyára tekintettel befizetett összeg, valamint az egyéni számláján jóváírt, e törvény szerint az adóévben megszerzett egyéb jövedelmének minősülő összeg együttes értékének 20 százaléka, de legfeljebb az adóévben 100 ezer forint, de együttesen legfeljebb az adóévben 120 ezer forint

Annál a magánszemélynél, aki 2020. január 1. előtt tölti be a jogszabályok alapján reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, az értékhatár 130 ezer forint, mindkét rendelkezés esetén 150 ezer forint.

A nyugdíj-előtakarékossági számla-tulajdonos magánszemély az adóbevallásában tett nyilatkozat alapján rendelkezhet az adóévben általa nyugdíj-előtakarékossági számlára a Magyar Köztársaság törvényes fizetőeszközében befizetett összeg 20 százaléka, de legfeljebb az adóévben 100 ezer forintnak az összevont adóalapja adójának az adókedvezmények levonása után fennmaradó részéből történő átutalásáról.

Annál a magánszemélynél, aki 2020. január 1. előtt tölti be a jogszabályok alapján reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, 130 ezer forint az értékhatár.

. Adóelőleg-fizetési kötelezettség és kifizetői igazolás

Az szja törvény 46-49 §-ai szabályozzák a kifizető adóelőleg levonási kötelezettségét.

A 46§ (5) bekezdése szerint korábban a kifizetőnek olyan igazolást kellett adnia a magánszemélynek, mely tartalmazta a levont, megfizetett adóelőleget, és ezen fel kellett tünteti az adóelőleg alapját és az abban figyelembe vett adóalap-kiegészítést.

2011-től az adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizető továbbra is igazolást ad a magánszemélynek a levont adóelőlegről, de **több adatot is fel kell tünteti** ezen az igazoláson.

Jelesül:

- az adóelőleg alapját
- az abban figyelembe vett családi kedvezményt,
- adóalap-kiegészítést,
- az érvényesített adójóváírást
- az érvényesített adókedvezményt, továbbá
- a 11/A. § (5) bekezdésében említett esetben a rendelkezésben előírt tájékoztatást is.

Fizetendő adóelőleg, nyilatkozatok

A fizetendő adóelőleg számítása jelentősen egyszerűsödik az egy kulccsal adóztatás miatt.

A módosítás alapján az adóelőleg az adóelőleg-alap (családi kedvezményt érvényesítő

magánszemély esetében a családi kedvezménnyel csökkentett adóelőleg-alap) 16 százaléka, amelyből levonható a magánszemély nyilatkozata alapján az adójóváírás és a személyi kedvezmény.

Továbbra is él az a szabály, hogy az adóelőlegnél a munkáltató csak addig veheti figyelembe az adójóváírást, amíg az általa az adóévben juttatott, halmozott kifizetések összege (adott kifizetést is figyelembe véve) nem haladja meg a jogosultsági határt.

Az adó egykulcsossá válásával összhangban a törvény módosítja az **adóelőleg-nyilatkozat** szabályait.

Az adóterhet nem viselő járandóság adójogi kategóriája feleslegessé vált, így megszűnt az erről való nyilatkozat is.

Az adóelőleg-nyilatkozatban a magánszemély nyilatkozik:

- a bevétel adóelőleg-alapjának megállapításához levonandó költségről, költséghányadról,
- bér esetén az adójóváírás figyelembevételéről,
- a családi kedvezmény érvényesítéséről és megosztásáról,
- a súlyosan fogyatékos magánszemélynél az erről szóló igazolás alapján a fogyatékos állapot kezdő napjának hónapjától ezen állapot fennállásának időtartamáról azzal, hogy a végleges fogyatékos állapotról ugyanazon kifizetőnek elegendő egyszer nyilatkozni.

A magánszemély adójóváírás, családi kedvezmény érvényesítésére, súlyosan fogyatékos állapotra vonatkozó nyilatkozatot az adóelőleget megállapító számára adhat.

(Ez a korábbi szabályozásnál tágabb lehetőség, ugyanis korábban a törvény úgy fogalmazott, hogy az nyilatkozat csak a rendszeres bevétel kifizetője számára tehető meg.)

Ha a családi kedvezményre több magánszemély jogosult, akkor a jogosultak a nyilatkozatot – a változás bejelentésének kötelezettsége mellett – közösen teszik meg. Megosztás esetén a jogosultakat jogosultsági hónaponként együttesen megillető családi kedvezményt az adóelőleget megállapító munkáltató – az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak megosztásával – a nyilatkozat szerint veszi figyelembe.

A családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozat legalább a következő adatokat tartalmazza:

- a nyilatkozó magánszemély(ek) nevét és adóazonosító jelét (ennek hiányában természetes azonosító adatait)
- minden eltartott (kedvezményezett eltartott) nevét és adóazonosító jelét (ennek hiányában

természetes azonosító adatait), magzat (ikermagzat) esetében a várandósság tényére vonatkozó kijelentést;

- a nyilatkozó magánszemély(ek) adóelőleget megállapító munkáltatójának nevét

(elnevezését) és adószámát, valamint a nyilatkozatban foglaltak tudomásulvételét igazoló kijelentését, míg e munkáltató hiányában az erre vonatkozó kijelentést.

A magánszemély által nem valós tartalommal tett adóelőleg-nyilatkozathoz továbbra is kapcsolódnak **szankciók**, bár a szabályok etekintetben is változtak.

Egyrészt az adóterhet nem viselő járandóság kategóriának a megszűnése miatt történt módosítás, másrészt a módosítás a 12 százalékos bírság megfizetésének feltételeként nem írja elő az adózó – egzakt módon nehezen értelmezhető – felróható magatartását.

A magánszemélynek tehát 12 százalékos különbözeti bírságot akkor kell fizetnie, ha nyilatkozatában adójóváírás és adókedvezmény érvényesítését – a nyilatkozattételkor fennálló körülmények ellenére – jogalap nélkül kérte, és emiatt 10 ezer forintot meghaladó befizetési különbözete keletkezik.

Kiegészítő nyilatkozat az adójóváírás érvényesítéséről

Az adóelőleget megállapító munkáltatótól származó bevétel esetében a magánszemély adóelőleg-nyilatkozata alapján érvényesítheti a kifizető az adójóváírást.

Ahogy arról fentebb volt már szó, az adójóváírás legfeljebb azokra a hónapokra vehető figyelembe, amelyekben az adóelőleget megállapító munkáltató által az adóévben kifizetett (juttatott) bevételek alapján meghatározott adóelőleg-alapok összege - az adott kifizetést (juttatást) is beszámítva – a 2 millió 750 ezer forintot nem haladja meg.

Új előírás az, hogy a magánszemély kiegészítő nyilatkozatot tehet az adójóváírás érvényesítésére vonatkozóan, akkor, ha ennek keretében arról tesz nyilatkozatot, hogy az adóévben nem várható más kifizetőtől olyan jövedelme, amelyet az adóévi összes jövedelmébe be kell számítani, és az adóelőleget megállapító munkáltató - az SZJA-tv. 49.§.(2) bekezdésében rögzített lehetőséggel élve - az állami adóhatósághoz bejelentett módon állapítja meg az adóelőleget. További feltétel, hogy ezáltal az adóévi adó megállapításánál jelentkező adókülönbözet csökkenthető.

Adónyilatkozat

Az adóbevallási kötelezettség önadózás keretében való, a szakmai zsargonban „söralátét” néven elhíresült lehetősége 2011-től új elemként jelenik meg. A bevallás e módon való benyújtására első ízben a 2011. évi jövedelmek esetében, 2012-ben lesz lehetőség.

A kapcsolódó előírásokat az SZJA-tv. 11/A.§-ban találjuk.

A nyilatkozattételének jogával a magánszemély három – az SZJA-tv. hivatkozott paragrafusában részletesen szabályozott- esetben élhet:

1. Nyilatkozattétel kizárólag egy munkáltató esetén

A magánszemély adónyilatkozattal teljesítheti bevallási kötelezettségét, ha az összes jövedelme az adóévben kizárólag ugyanazon - adóelőleget megállapító – munkáltatótól származik, és a levont adóelőleg, valamint a ténylegesen fizetendő adó különbözete az adóévben összesen az 1.000,-Ft-ot nem haladja meg, feltéve, hogy a magánszemély

- tételes költségelszámolással költséget nem számolt, számol el, és
- a bevételből levonást, a jövedelemből családi kedvezményt – megosztás nélkül – az adóból adójóváírást, adókedvezményt annyiban érvényesít, amennyiben az adóelőleg-nyilatkozata szerint a munkáltató azt figyelembe vette, és
- az adójáról rendelkező önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozatot, valamint nyugdíj-előtakarékossági nyilatkozatot nem ad.

Fentiekhez kapcsolódóan fontos, hogy az SZJA-tv. értelmezésében itt munkáltatón az adótörvény 46.§.(6) bekezdése b)pontja szerinti kifizetőt kell érteni.

2. Nyilatkozattétel több kifizető esetén, ha a bevétel a 100.000,-Ft-ot nem haladja meg

A magánszemély adónyilatkozattal teljesítheti bevallási kötelezettségét akkor is, ha az adóévben kizárólag kifizetőtől származó olyan jövedelmet szerzett, amely *kifizetésenként* a 100.000,-Ft-ot nem haladta meg, továbbá

- tételes költségelszámolással költséget, költséghányadot (kivéve a 10 százalékos költséghányadot) nem számolt, számol el, és
- a bevételből levonást, a jövedelemből családi kedvezményt, az adóból adójóváírást, adókedvezményt nem vett, vesz igénybe, és
- az adójáról rendelkező önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozatot, valamint nyugdíj-előtakarékossági nyilatkozatot nem ad, és
- az adót, az adóelőleget a kifizető hiánytalanul levonta.

3. Nyilatkozattétel több kifizető esetén

A magánszemély adónyilatkozattal teljesítheti bevallási kötelezettségét akkor is, ha a magánszemély az adóévben

- adóelőleget megállapító munkáltató(k)tól szerzett jövedelmet úgy, hogy a levont adóelőleg és a ténylegesen fizetendő adó különbözete az adóévben összesen az 1.000,-Ft-ot nem haladja meg, és
- más kifizetőtől, kifizetőktől is szerzett - kifizetésenként – 100.000,-Ft-ot meg nem haladó bevételt, és az alábbi feltételek is teljesülnek
- tételes költségelszámolással költséget, költséghányadot (kivéve a 10 százalékos

- költséghányadot) nem számolt, számol el, és
- a bevételből levonást, a jövedelemből családi kedvezményt - megosztás nélkül - , az adóból adójóváírást, adókedvezményt csak egy - adóelőleget megállapító - munkáltatónál érvényesít, amennyiben az adóelőleg-nyilatkozata szerint ez a munkáltatót azt figyelembe vette, és
 - az adót, az adóelőleget a kifizető hiánytalanul levonta, és
 - az összes jövedelme az adóévben az adójóváírás jogosultsági határát nem haladta meg, vagy adójóváírást nem érvényesített, nem érvényesít.

Fentiek kapcsán joggal merülhet fel a kérdés, hogy az adótörvények értelmezése, alkalmazása szempontjából laikus magánszemély miként tehet jognyilatkozatot abban a kérdésben, hogy „az adót, az adóelőleget a kifizető hiánytalanul levonta”.

Nos, az adótörvény előírja a kifizető (munkáltató) számára azt a kötelezettséget, hogy az adóév végén összesített igazolást kell kiadnia, és azon közölnie kell, hogy az általa teljesített kifizetések tekintetében a magánszemély jogosult-e adónyilatkozat tételére.

A magánszemélynek kiadott igazoláson tehát a kifizetőnek (munkaadónak) kötelessége tájékoztatni a magánszemélyt arról, hogy ha a további feltételei fennállnak, akkor a bevételére vonatkozóan adónyilatkozatot tehet, és nem indokolt a munkáltatói adómegállapítást kérnie vagy adóbevallást beadnia.

A törvény meghatározza tehát, hogy adott kifizetéssel egyidejűleg az adóelőleg- megállapításra kötelezett kifizetőnek milyen tartalmú igazolást kell kiállítania a magánszemély részére. Az igazoláson szerepelnie kell minden olyan adatnak, amely ismeretében eldönthető, hogy a magánszemélynek adott bevételt szükséges-e bevallania.

Az egyéni vállalkozókat érintő változások

Már a 2010. évre vonatkozóan is alkalmazható az a 2011. évtől bevezetett rendelkezés, amely értelmében nem kell a vállalkozói osztályalapról vállalkozói kivét-kiegészítést képeznie az egyéni vállalkozónak abban az esetben sem, ha a vállalkozói kivét összege elmarad a **tevékenységre jellemző keresettől**. (TB szempontból más a helyzet, de arról később lesz még szó.)

Az egyéni vállalkozó tehát már a 2010. évre is élhet e lehetőséggel, de nem kötelező.

A 2010-ben még hatályos rendelkezések szerint az egyéni vállalkozó **átalányadózásának** – többek közt – feltétele az, hogy nem áll munkaviszonyban az egyéni vállalkozói jogviszonyával egyidejűleg.

Ez az előírás 2011-től - a 2010. évre is visszamenőlegesen is alkalmazhatóan - kiegészült egy, az általános szabály alóli kivétellel: azok az egyéni vállalkozók, akik átalányadózást választottak és munkaviszonyt vállalkozói tevékenysége szüneteltetésének ideje alatt létesít, nem veszíti el jogosultságát az említett adózási mód alkalmazására. Azaz egyéni vállalkozásból származó jövedelmét 2010. évre is az átalányadózás szabályai szerint állapíthatja meg.

A fentiekkel kapcsolatos átmeneti szabályt az SZJA-tv. 50.§.(9) bekezdése tartalmazza.

Az egyéni vállalkozói **tevékenység szüneteltetésének** lehetősége felveti az ezen időszak alatt felmerült **költségek elszámolásának** kérdését is.

Az SZJA-tv. egyéni vállalkozók költségeinek elszámolását szabályozó, 11. számú melléklete bevezetőjének harmadik bekezdésében találjuk a helyzetet rendező - és már 2010. évre is alkalmazható - rendelkezést.

Ennek értelmében az egyéni vállalkozó költségként számolhatja el a tevékenysége szüneteltetésének befejezését követően a tevékenység (újbóli) folytatása előtt - legfeljebb három évvel korábban – beszerzett és utólag a tevékenység végzése során felhasznált anyag- és árukészlet beszerzésére fordított, korábban költségként még el nem számolt kiadásait, valamint a tevékenység folytatásához szükséges (ideértve a szünetelés időszakában elkerülhetetlen) egyéb kiadásait, továbbá az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetésének befejezését követően a tevékenység (ismételt) folytatása előtt – legfeljebb három évvel korábban – beszerzett tárgyi eszközök és nem anyagi javak értékcsökkenési leírásának elszámolását megkezdheti.

(A korábbi előírások ezt a lehetőséget csak a vállalkozói tevékenység kezdőévében biztosították a vállalkozónak.)

A **vállalkozói adóalap utáni adó** 500 millió forint adóalapig 10 százalék, e feletti adóalaprésze 19 százalék. A korábbi szabályozástól eltérően, a 10 százalékos adómértéknek – az adóalap nagyságán túl – nincsenek további feltételei. 2011-től. Viszont az SZJA-tv. 84/A.§--a szabályozza a kedvezményes kulcs alkalmazásának feltételeit 2010. július 1-ét megelőző időszakokra vonatkozóan, valamint azt az előírást is, hogy 2010. második félévében az 500 millió forintos árbevétel időarányosan lehet figyelembe venni, azaz július 1-től december 31-ig 250 millió forint adóalapig számolhatunk 10 százalékos kulccsal, de - a két félévet együtt számolva – legfeljebb 300 millió forintra számolható az adó 10 százalékkal.

Nem változott a **vállalkozói osztalékalap utáni adó** kiszámításának módja. Az adó mértéke 16 százalék, és 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást is fizetni kell..

Az említett egészségügyi hozzájárulás - kötelezően fizetett adóként - elszámolható költségként, kivéve azt az esetet, amikor az egyéni vállalkozó az egyéni vállalkozói tevékenységét megszünteti.

Az SZJA-tv. 11. számú mellékletének a „jellemzően előforduló költségeket” taglaló I. része - ezen belül 12. pontja - kiegészült néhány sorral. Ennek köszönhetően **önálló telephely hiányában** az alábbiak szerint számolhatóak el a **rezsiköltségek**.

Abban az esetben, ha a lakás és a telephely műszakilag nem elkülönített, a tevékenységgel arányosan lehet a fűtés, a világítás, a technológiai energia, a telefon, a rádiótelefon, a telefax, az internethasználat, stb. költségeit figyelembe venni. Az arányos költség-rész megállapításakor az adott költségre jellemző mértékegységeket - nap, m², m³ - kell alapul venni. Az internethasználat

díjának 50 százaléka számolható el költségként. Kizárólag a közüzemi számlák esetében a házastárs nevére szóló számla is elfogadható.

Az SZJA-tv. 10. számú melléklete tárgyalja az egyéni vállalkozók bevételeinek elszámolására vonatkozó szabályokat. E melléklet I.6. pontja szerint bevételnek minősül az előállított vagy vásárolt terméknek, szolgáltatásnak a szokásos piaci értéke, ha azokat az egyéni vállalkozó saját céljára felhasználja, illetve részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélkül másnak átengedi és az érintett termékkel, szolgáltatással kapcsolatban bármely évben költséget számolt el.

Ha a vállalkozó nem számolt el költségeket – illetve e kiadásokkal csökkenti az elszámolt költségeit - , nem kell az **ellenszolgáltatás nélküli átengedés** értékével növelnie a bevételét. 2011-től nem kell a vállalkozónak megnövelnie a bevételeit az ellenszolgáltatás nélkül átengedett termék, a szolgáltatás piaci értékével, ha azt ugyan ellenszolgáltatás nélkül, de adófizetési kötelezettség mellett nyújtotta a magánszemélynek.

A hivatkozott melléklet I.7. pontja bevételnek minősíti a 100 ezer – 2006. január 1-je előtti beszerzés esetén 50 ezer – forintnál magasabb egyedi értékű, kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköz ellenszolgáltatás nélküli átruházása esetén a beszerzés időpontjának függvényében az alábbi értékeket, ha az eszköz értékét az egyéni vállalkozó egy összegben elszámolta:

- a beszerzés időpontjától számított egy éven belül történő átadás esetében a beszerzési érték 100 százalékát,
- egy éven túl, de két éven belül a beszerzési érték 66 százalékát,
- két éven túl, de három éven belül a beszerzési érték 33 százalékát,
- három éven túl nulla százalék.

Abban az esetben, ha a tárgyi eszköz átadására ellenszolgáltatás nélkül, de adófizetési kötelezettség mellett kerül sor, az egyéni vállalkozónak nem kell 2011-től bevételeit e címen megnövelnie.

Az **őstermelőkre** is ez a szabály vonatkozik.

Fentiekhez kapcsolódik a melléklet I.22. pontjának módosítása is.

Eszerint 2011-től a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak ellenszolgáltatás nélküli átadása esetén az átadás időpontjáig még el nem számolt értékcsökkenési leírás összege, az értékcsökkenési leírásból kizárt tárgyi eszköz, nem anyagi javak esetében a nyilvántartásba vett beruházási költség költségként már nem számolható el.

Ugyancsak e kérdéshez kapcsolódik az SZJA-tv. 49/C.§. (2) bekezdésének a) pontja, melynek értelmében nem kell az adózás utáni vállalkozói jövedelmet növelni tárgyi eszköz ellenszolgáltatás nélküli átengedése esetén, ha a magánszemélynek adófizetési kötelezettséggel járt az eszköz (egyébként ingyenes) átvétele.

2010. augusztus 1-től nem számolható el a költségek közt - ez a szabály az őstermelőkre is

érvényes - az **egyszerűsített foglalkoztatásról** szóló törvény előírásai szerint létesített munkaviszonyban foglalkoztatott részére a vállalkozó által az egy napi munkáért kifizetett munkabérből a minimálbér napi összegének kétszeresét meghaladó mértékű kifizetés.

Az egyéni vállalkozók és az őstermelők esetében saját tulajdonú járműnek minősül a magánszemély által **zárt végű lízingbe** vett, kizárólag üzemi célt szolgáló jármű is - ideértve a továbbiakban a házastárs tulajdonát képező, illetve a házastárs által zárt végű lízingbe vett járművet is.

Termőföld bérbeadása

Az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem az összevonandó jövedelmek körébe tartozik 2011-től. Az SZJA-tv. e jövedelem elkülönített adózását lehetővé tevő 74.§-át hatályon kívül helyezte a jogalkotó. Így az összevont adóalap részeként való adóztatás - a korábbi szabályok szerinti - választási lehetőségéből kötelező adómegállapítási móddá vált.

2011-től az SZJA-tv. 16.§.-23.§.-ainak figyelembevételével kell a bérbeadói tevékenységből származó bevétel jövedelemtartalmát megállapítani. Ezen belül a törvény 17.§.(3) bekezdése rögzíti a bérbe adott ingatlanok értékcsökkenési leírásának elszámolásával kapcsolatos (új) előírásokat.

Az önálló tevékenységből származó jövedelmek esetében továbbra is a tételes költségelszámolás az adótörvény 3. számú mellékletének figyelembevételével (a mezőgazdasági őstermelők kivételével, akikre a 11. számú melléklet az irányadó), illetve a bevétel 10 százalékának megfelelő költségátalány figyelembevételét engedi a törvény.

Továbbra is adómentes maras a termőföld bérbeadásából származó bevétel, ha a haszonbérlet időtartama legalább 5 évre szól

Ha a szerződés öt éven belül megszűnik, a magánszemélynek a korábban meg nem fizetett adót késedelmi pótlékkal növelten kell megfizetnie. Etekintetben kivétel az az eset, ha bérleti szerződés a szerződő feleken kívül álló okból (például a bérlő meghal) szűnik meg, vagy a haszonbérleti szerződés azonnali hatályú felmondásáról van szó. Ez utóbbival kapcsolatban meglehetősen szűk a bérbeadó mozgástere. Gyakorlatilag csak a föld termőképességének bizonyítható lerontása jöhet indokként szóba.

(Fentiek az SZJA-tv. 1. sz. melléklete 9.4. pontjában találjuk.) .

Az ingatlan bérbeadás - kiemelten a termőföld bérbeadására - vonatkozó új szabályokra, példákkal alátámasztva a **Hírlevél következő számában** még visszatérek.

Egyéb jogszabályváltozások

A Magyar Közlöny 199. számában (2010. december 28.) hirdették ki a 350/2010.(XII.28) Korm. rendeletet, amely az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 349/2000. (XII.24.) Korm. rendelet, valamint a kincstári elszámolások beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 240/2003.(XII.17.) Korm. rendelet módosítását tartalmazza.

Ennek keretében -többek közt - az Áhsz. 9. számú melléklet szerinti Számlatükör is jelentősen átalakult.

A Hírlevél következő számában e változásra is kitérek.

Ugyancsak a Magyar Közlöny említett számában találjuk a 15/2010.(XII.28.) NGM rendeletet, amely a közhasznú tevékenységet folytató személyt, szervezetet, továbbá a külföldi illetőségű adományozót és a tőle származó pénzbeli adomány kedvezményezettjét terhelő igazolási kötelezettségekről, valamint az általános forgalmi adó-visszatérítési kérelmek kötelező adattartalmáról és az utólagos általános forgalmi adó-visszatérítés egyes eljárási szabályairól szól.

Ennek kapcsán az áfa visszatérítésére vonatkozó szabályokra ugyancsak a **Hírlevél következő számában** térek vissza.

Tájékoztató

A Hírlevél előfizetői az [Adóoptimalizálás 2011.](#) című ebookot ismételten (illetve, akikhez a karácsonyi forgatagban még nem jutott el, először) legkésőbb a Hírlevél következő számával együtt kapják meg, az időközben az Olvasók által felvetett kérdésekkel kibővített formában. A mintegy 70 oldalas kiadvány így kitér - például - a járulékfizetési kötelezettség szempontjából 2010-ben még lényeges tevékenységre jellemző kereset számítására is, esettanulmányokkal kiegészítve.

Üdvözlettel:

Sinka Júlia

